

8. ปัจจัยความเสี่ยง

ความเสี่ยงอันเกี่ยวกับลักษณะการประกอบธุรกิจของกลุ่มธุรกิจ

กลุ่มธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย มีดังนี้

1. ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายดิบ และน้ำตาลทรายขาวสีรำ ซึ่งดำเนินการโดยบริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (“BSF”)
2. ธุรกิจผลพลอยได้ของบริษัท ได้แก่
 - ธุรกิจโรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งดำเนินการโดยบริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด (“BEC”) บริษัท บุรีรัมย์เพาเวอร์ จำกัด (“BPC”) และบริษัท บุรีรัมย์เพาเวอร์พลัส จำกัด (“BPP”)
 - ธุรกิจผลิตและจำหน่ายสารอินทรีย์ปรับปรุงดิน ซึ่งดำเนินการโดย บริษัท ปุ๋ยตราบุญแจ้ จำกัด (“KBF”)
3. ธุรกิจสนับสนุน ซึ่งดำเนินการโดยบริษัท บุรีรัมย์วิจัยและพัฒนาอ้อย จำกัด (“BRD”)

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของบริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (“BSF”)

1.1 ความเสี่ยงจากการจัดหาวัตถุดิบ

บริษัทเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายดิบ และน้ำตาลทรายขาวสีรำ ซึ่งใช้อ้อยเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต แต่เนื่องจากบริษัทมิได้มีไร่อ้อยเป็นของตนเองที่เพียงพอต่อการผลิต การจัดหาอ้อยเข้าหีบให้เพียงพอกับกำลังการผลิตจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อธุรกิจและผลประกอบการของบริษัท ปริมาณอ้อยจะจัดหาเข้าหีบในแต่ละฤดูกาลหีบอ้อยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักดังนี้

ก. ปัจจัยเสี่ยงเรื่องปริมาณพื้นที่ในการเพาะปลูกอ้อยที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเกิดจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า หรืออาจเกิดจากนโยบายการส่งเสริมของภาครัฐผ่านนโยบายส่งเสริมการจัดพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสมหรือโซนนิ่ง อย่างไรก็ตาม จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดในการนำร่องการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวให้เป็นพื้นที่ปลูกอ้อยตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ บริษัทมีการสำรวจและประเมินการเปลี่ยนแปลงหาสาเหตุ และได้แก้ไขในจุดปัญหาที่เกิดขึ้นที่ผ่านมาในช่วงระหว่างปี 2555 ถึงปี 2559 ปริมาณการปลูกอ้อยในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้นโดยตลอด ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

	2555/56		2556/57		2557/58		2558/59		2559/60	
	พื้นที่ปลูก อ้อย (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ไร่)	พื้นที่ปลูก อ้อย (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ตัน/ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ไร่)	พื้นที่ปลูก อ้อย (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ไร่)	พื้นที่ปลูก อ้อย (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (ตัน/ไร่)
จังหวัด บุรีรัมย์	188,946	11.09	200,112	11.29	200,941	11.09	210,919	10.00	210,962	10.00
รวมทั้ง ประเทศ	9,487,320	11.32	10,078,025	11.24	10,530,927	11.08	11,012,839	9.15	11,080,364	9.15

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ข. ปัจจัยเสี่ยงเรื่องสภาพภูมิอากาศ ปริมาณฝน ระบบชลประทาน ความสมบูรณ์ของดิน พันธุ์อ้อย และโรคของอ้อยอื่น ๆ ต่างส่งผลต่อปริมาณอ้อยที่จะปลูกได้ต่อไร่ หากปัจจัยต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอาจจะทำให้ปริมาณอ้อยต่อไร่ลดลงได้ จากสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝน บริษัทได้ให้การส่งเสริมการให้น้ำอ้อย ในช่วงที่แห้งแล้งผ่านระบบน้ำหยดในไร่อ้อย โดยร่วมกับกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) ให้เงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 2 ต่อปี และผ่อนชำระในระยะยาว เพื่อให้ชาวไร่นำไปใช้ติดตั้งระบบน้ำหยดในไร่อ้อย

ค. ปัจจัยความเสี่ยงเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของดิน บริษัทมีนโยบายให้ความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน ฟื้นฟูสภาพความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ปลูกอ้อย เช่น การตัดอ้อยสด คั้นอินทรีย์วัตถุกลับลงดิน การปรับค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย และบริษัทผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากผลพลอยได้จากการผลิตน้ำตาล กากหมักรอง โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยจากเดิมก่อนหน้านี้อยู่ที่ 8 ถึง 9 ตันต่อไร่ในช่วงปี 2547 ถึง 2553 แต่ในช่วงปี 2554 ถึง 2559 ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 12 ถึง 13 ตันต่อไร่ในพื้นที่ปลูก

ง. ปัจจัยความเสี่ยงเรื่องพันธุ์อ้อย บริษัทได้จัดสรรการใช้พันธุ์อ้อยให้เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก มีแปลงทดสอบพันธุ์อ้อยและคัดเลือกพันธุ์อ้อยใหม่ ๆ เพื่อทดแทนพันธุ์อ้อยที่เสื่อมสภาพ มีการจัดการตัดส่วนพันธุ์อ้อยปลูก และใช้พันธุ์อ้อยที่ให้ผลตอบแทนชาวไร่สูง และสามารถผลิตน้ำตาลต่อตันอ้อยได้มากขึ้น

จ. ปัจจัยเสี่ยงด้านการแยกอ้อยในพื้นที่ หากโรงงานน้ำตาลบริเวณใกล้เคียงเสนอราคารับซื้ออ้อย จากชาวไร่ที่ราคาสูงกว่าที่ BSF เสนอให้ ชาวไร่อ้อยอาจนำอ้อยไปขายให้แก่โรงงานนั้น ๆ แทน ทำให้ BSF มีจำนวนอ้อยเข้าหีบลดลง BRD มีการบริหารจัดการเรื่องการจัดหาอ้อย โดยการส่งเสริมแบบมีสัญญาระหว่าง บริษัทและชาวไร่ ทั้งในรูปแบบเงินและปัจจัยอื่น ๆ อาทิ ปุ๋ย สารเคมี พันธุ์อ้อย และเครื่องจักรเครื่องมือทางการเกษตรในพื้นที่ส่งเสริมซึ่งมีรัศมีครอบคลุมระยะ 50 กิโลเมตรรอบโรงงาน เพื่อให้ชาวไร่ยกกรรมสิทธิ์ อ้อยให้แก่โรงงานล่วงหน้าก่อนถึงฤดูหีบอ้อย มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวไร่อ้อย โดยส่งนักส่งเสริม

เกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย 17 ทีม กระจายลงพื้นที่แบบรายแปลง แนะนำพันธุ์อ้อยให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูก บริหารจัดการตรวจสอบสภาพดินและน้ำ และช่วยดูแลในแต่ละช่วงเวลาดังแต่การปลูกจนกระทั่งถึงการเก็บเกี่ยวและขายให้แก่ BSF ณ แปลงอ้อย ด้วยระบบออนไลน์และระบบดาวเทียมสำรวจพิกัดพื้นที่ปลูกอ้อย เพื่อให้แปลงปลูกอ้อยทุกแปลงได้รับการตรวจติดตาม และให้การสนับสนุนตามความเป็นจริง ทำให้ชาวไร่ได้อ้อยที่มีคุณภาพ มีผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่ของชาวไร่สูง มีรายได้ที่มั่นคง และเป็นพันธมิตรที่ดีของบริษัทจากการบริหารจัดการดังกล่าวทำให้ที่ผ่านมา BSF ไม่เคยมีปัญหาในการจัดหาอ้อยให้ได้เพียงพอในฤดูกาลหีบอ้อย

นอกจากนี้ บริษัทยังมีการจัดตั้งแนวเขตการแบ่งพื้นที่หรือการสร้างโซนนิ่ง ระหว่างพื้นที่ปลูกอ้อย และโรงงานน้ำตาลด้วยกัน ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และนครราชสีมา เพื่อป้องกันปัญหาการแย่งอ้อยระหว่างโรงงานน้ำตาล

1.2 ความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาน้ำตาลในตลาดโลก

การซื้อขายน้ำตาลในตลาดโลกนั้น น้ำตาลจัดเป็นสินค้าทางการเกษตรชนิดหนึ่งที่มีความผันผวนด้านราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับสินค้าเกษตรอื่น ๆ ซึ่งการผันผวนของราคาน้ำตาลในตลาดโลกนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอุปสงค์ และอุปทานของประเทศผู้ผลิต ผู้บริโภค ปริมาณนำเข้าและส่งออกในแต่ละประเทศ รวมถึงการเก็งกำไรจากนักเก็งกำไรในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity Market) อีกทั้งยังเกี่ยวพันกับสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกของแต่ละประเทศที่มีนโยบายในการส่งเสริม การแทรกแซง การส่งออก การนำเข้าของกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำตาลของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ปัจจุบันราคาน้ำตาลยังมีส่วนหนึ่งที่สัมพันธ์กับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย เนื่องจากน้ำอ้อยรวมถึงกากน้ำตาลยังสามารถนำไปผลิตเป็นเอทานอลเพื่อใช้ผสมกับน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ได้ ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ราคาซื้อขายน้ำตาลในตลาดโลกมีความผันผวนไปตามปัจจัยหลายประการดังที่ได้กล่าวมา

ภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 โรงงานน้ำตาลในประเทศไทยจะส่งออกน้ำตาลไปจำหน่ายในต่างประเทศได้ จะต้องเป็นการส่งออกผ่านบริษัทตัวแทนตามที่ได้มีการระบุไว้เท่านั้น โดยจะมีการจัดสรรโควตาสำหรับการบริโภคภายในและสำหรับส่งออก ซึ่งจะต้องจัดสรรตามสัดส่วนปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้ในฤดูกาลผลิตนั้น ๆ ส่งผลให้อัตราส่วนการส่งออก และจำหน่ายในประเทศของโรงงานน้ำตาลในประเทศมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งในปี 2558 และปี 2559 บริษัทมีรายได้จากการส่งออกน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 80 และ 78 ของรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทั้งหมดตามลำดับ ซึ่งราคาขายในการส่งออกจะใช้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกเป็นหลัก ราคาน้ำตาลในตลาดโลกจะเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทาน ของตลาดโลก โดยรวม รายได้ของบริษัทจึงได้รับผลกระทบหากราคาน้ำตาลในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลง โดยในปี 2559 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กมีความเคลื่อนไหวอยู่ที่เฉลี่ย 16.49 เซนต์ต่อปอนด์

ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กหมายเลข 11

ปีบัญชี	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
ราคาเฉลี่ย (เซนต์/ปอนด์)	14.63	9.9	12.1	17.98	22.28	27.07	21.57	17.47	16.34	13.12	16.49

ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายขาวตลาดลอนดอนหมายเลข 5

ปีบัญชี	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
ราคาเฉลี่ย (เหรียญสหรัฐ/ เมตริกตัน)	421.66	309.55	351.59	487.39	616.49	706.07	587.74	496.58	439.30	376.32	458.32

ที่มา: Bloomberg

อย่างไรก็ตาม ต้นทุนหลักในการผลิตน้ำตาลคือ ราคาอ้อยซึ่งจะผันแปรตามรายได้ของบริษัท (จากระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ที่รัฐบาลกำหนด โดยผ่านคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 70:30) ดังนั้น หากราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลง ต้นทุนค่าอ้อยที่จ่ายให้ชาวไร่อ้อยก็จะลดลงด้วยในสัดส่วนร้อยละ 70 ตามการแบ่งปันผลประโยชน์ ดังนั้นจะช่วยลดผลกระทบจากราคาน้ำตาลได้ระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ดี จากเดิมที่ผลประกอบการของบริษัทขึ้นอยู่กับธุรกิจน้ำตาลและกากน้ำตาลอย่างเดียว ดังนั้น ความผันผวนของราคาน้ำตาลตลาดโลกนั้นส่งผลต่อผลประกอบการของบริษัท และจากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้มีการลงทุนในโครงการต่อเนื่องจากน้ำตาลและกากน้ำตาล ได้แก่ โรงงานไฟฟ้าจากกากอ้อย และโรงงานผลิตและจำหน่ายสารอินทรีย์ปรับปรุงดิน ทำให้บริษัทฯ คาดว่าผลประกอบการของบริษัทที่จะอ้างอิงกับราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดน้อยลง

1.3 ความเสี่ยงจากการเกิดหนี้เสียจากการให้เงินสนับสนุนชาวไร่อ้อย (เงินกู้ยืม)

BRD/BSF ได้ให้การสนับสนุนชาวไร่อ้อย โดยการปล่อยเงินกู้ยืมเป็นรายแปลงและปล่อยเงินกู้ยืมตามกิจกรรมการเจริญเติบโตแต่ละช่วงอายุของอ้อย ณ แปลงอ้อย ด้วยระบบฐานข้อมูลและใช้ระบบพิกัดดาวเทียมในการสำรวจพิกัดพื้นที่ปลูกอ้อย (GPS: Global Position System) เพื่อให้พื้นที่แปลงปลูกอ้อยทุกแปลงได้รับการตรวจและติดตาม เพื่อให้การสนับสนุนสอดคล้องกับความเป็นจริง

การปล่อยเงินสนับสนุนให้ชาวไร่อ้อยจะเป็นในรูปแบบเช็คลงวันที่ล่วงหน้า เพื่อให้ชาวไร่อ้อยนำไปลงทุนเรื่องพันธุ์อ้อย ที่ดิน ระบบชลประทาน และปุ๋ย เป็นต้น โดยการปล่อยเงินกู้ยืมจะเป็นเสมือนกับการจองอ้อยของชาวไร่ที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม โดยชาวไร่ที่ได้รับเงินกู้ยืมจะนำอ้อยมาขายให้โรงงาน

ภายหลังจากที่อ้อยโตขึ้นพร้อมตัดจะเป็นช่วงเดียวกับช่วงโรงงานน้ำตาลเริ่มเปิดหีบอ้อย เกษตรกรชาวไร่อ้อยจะตัดอ้อยและส่งอ้อยให้กับโรงงาน และโรงงานจะจ่ายค่าอ้อยให้ชาวไร่และหักเงินเกี่ยวที่ได้จ่ายล่วงหน้าไว้แล้วจากการให้การสนับสนุนเงินกู้ยืมดังกล่าวจะทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในเรื่องของค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญจากเงินเกี่ยว หากชาวไร่ไม่สามารถนำอ้อยมาเข้าหีบได้ตามที่ตกลงกันไว้ โดยอาจจะเกิดจากความแห้งแล้งหรือโรคระบาด เป็นต้น ซึ่งถ้าหากค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญสูงขึ้น จะทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อผลประกอบการของ BSF โดยในระหว่างปี 2555 ถึงปี 2559 บริษัทได้มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดังนี้

(หน่วย:ล้านบาท)

	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	20.33	1.05	3.44	79.86
ลูกหนี้ชาวไร่ (เกี่ยว)	975.21	1,135.29	880.68	989.21	1,069.92
ร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ	-	1.79	0.11	0.34	7.46

ทั้งนี้ อัตราการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในระหว่างปี 2555 ถึงปี 2559 คิดเป็นประมาณร้อยละ 1.94 ของลูกหนี้ชาวไร่ ณ วันสิ้นงวด บริษัทได้ให้ความสำคัญและบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยในการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่ชาวไร่ จะมีการกำหนดคุณสมบัติและแบ่งเกรดของชาวไร่ มีระบบการพิจารณาการให้เงินสินเชื่อ โดยจ่ายเงินเกี่ยวตามงวดงานของชาวไร่ที่ปฏิบัติได้ในแต่ละงวดงาน รวมถึงกำหนดหลักทรัพย์และบุคคลค้ำประกัน นอกจากนี้ บริษัทยังติดตามดูแลชาวไร่อย่างทั่วถึงโดยนักส่งเสริมการเกษตรและระบบดาวเทียมในการสำรวจพื้นที่ปลูกอ้อย ซึ่งจะสามารถติดตามข้อมูลพื้นที่ปลูกอ้อยรายแปลงได้อย่างแม่นยำ ทราบความคืบหน้าของงวดงาน ทราบถึงข้อมูลว่าอ้อยแปลงใดเกิดปัญหาอย่างไร ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง

1.4 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากบริษัทรับรู้รายได้จากการส่งออกน้ำตาลเป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกาคือเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 77 ของรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทั้งหมด ดังนั้น รายได้ของบริษัทจะผันผวนตามอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อเหรียญสหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ดี บริษัทมีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงโดยเข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าทั้งหมด โดยอัตราแลกเปลี่ยนที่ทำสัญญาจะพยายามให้มากกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) ใช้ในการคำนวณราคาจำหน่ายโควตา ข. แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารในการพิจารณาถึงแนวโน้มอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลานั้นด้วย อย่างไรก็ตาม การป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว อาจไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้ หากค่าเงินบาทมีแนวโน้มที่จะแข็งค่าขึ้นติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน

1.5 ความเสี่ยงจากการควบคุมจากภาครัฐ

1.5.1 ความเสี่ยงจากนโยบายภาครัฐ

เนื่องจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ถูกควบคุมและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำกับดูแลระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ตั้งแต่การบริหารจัดการในไร่อ้อย การผลิตในโรงงานน้ำตาล และการส่งออก การจัดสรรปริมาณการขายน้ำตาลทรายตามโควตา (โควตา ก. ขายในประเทศ โควตา ข. และ โควตา ค. ขายต่างประเทศ) ราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายขายปลีกภายในประเทศ ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลในอัตราส่วน 70:30

ระบบ 70: 30 กำหนดโดยการนำราคาน้ำตาลโควตา ข ที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) จำหน่ายได้เป็นราคากลางในการคำนวณรายได้จากการส่งออกน้ำตาลทั้งหมดของประเทศ เพื่อมารวมกับรายได้น้ำตาลที่จำหน่ายในประเทศและกากน้ำตาล เป็นรายได้ของอุตสาหกรรมน้ำตาลทั้งหมด หลังจากนั้นจะมีการหักค่าใช้จ่ายการผลิตและจำหน่าย เพื่อประมาณการกำไรของอุตสาหกรรม หลังจากนั้นจะมีการแบ่งในอัตราส่วน 70:30 โดยส่วนร้อยละ 70 จะนำไปหารด้วยปริมาณอ้อยทั้งฤดูการผลิตเพื่อใช้ในการกำหนดราคาอ้อยที่โรงงานจะรับซื้อ ดังนั้นระบบ 70:30 จะทำให้เกิดเสถียรภาพในอุตสาหกรรม ทำให้ผู้ผลิตน้ำตาลในประเทศมีความเสี่ยงด้านราคาวัตถุดิบและราคาน้ำตาลลดลง เนื่องจากราคาอ้อยจะแปรผันไปตามราคาน้ำตาลที่จำหน่ายได้

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้นในกรณีที่นโยบายการปรับราคาขายน้ำตาลภายในประเทศ หรือหากเกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎระเบียบ หรือนโยบายของพระราชบัญญัติดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัท และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมน้ำตาลนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

มีความเป็นไปได้เรื่องความเสี่ยงจากการผ่อนคลายการควบคุม เพื่อให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายมีความเป็นเสรีมากยิ่งขึ้น ตามพันธกรณีที่ไทยมีกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในกรอบ ASEAN Free Trade Area, FTA ระดับทวิภาคี และระดับภูมิภาคที่กำลังเจรจา (RCEP) ตลอดจนในกรอบพหุภาคี อย่างองค์การการค้าโลก (WTO) การเปิดเสรีจะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ เป็นเรื่องที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเป็นอุตสาหกรรมเกษตร และเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อีกทั้งยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่ส่งออกไปทั่วโลก ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนนโยบายของภาครัฐที่ผ่านมาในอดีต มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ

และมีความอยู่รอดทั้งชาวไร่และโรงงานน้ำตาล จึงทำให้เชื่อมั่นว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ที่อาจเปลี่ยนแปลงนั้น น่าจะเป็นนโยบายในเชิงบวกที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม รวมถึงชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลเอง

1.5.2 ความเสี่ยงจากการผันผวนของรายได้จากการขายน้ำตาล

เนื่องจากฤดูการเก็บอ้อยจะอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนเมษายน ดังนั้น บริษัทจะเริ่มทยอยขาย น้ำตาลตั้งแต่เดือนธันวาคมและมกราคมเป็นต้นไป และจะทยอยขายไปเรื่อย ๆ จนสิ้นฤดูการผลิต อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายน้ำตาลโควตา ก. ที่ขายในประเทศไทย บริษัทจะทยอยขายน้ำตาลภายใน 52 สัปดาห์ ส่วนโควตา ค. ที่บริษัทมีการจำหน่ายไปต่างประเทศเองนั้น บริษัทจะพิจารณาช่วงการจำหน่ายน้ำตาลทรายตามระดับน้ำตาล ที่มีอยู่ ปริมาณผลผลิต ราคาน้ำตาลในโลก รวมถึงราคาขายที่ทางบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) ขายน้ำตาลไปยังตลาดโลกผ่านโควตา ข. เพื่อเป็นมาตรฐานในการพิจารณาราคาขายโควตา ค.

อย่างไรก็ดี ในแต่ละปี ช่วงปริมาณการขายน้ำตาลไม่เท่ากัน ดังนั้นรายได้จากการขายน้ำตาลของบริษัท แต่ละไตรมาสอาจจะเพิ่มหรือลดลงขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าว และปริมาณการขายในแต่ละไตรมาส

1.6 ความเสี่ยงจากราคาต้นทุนวัตถุดิบ

ราคาอ้อยได้มีการกำหนดในแบบระบบจัดสรรผลประโยชน์ในการแบ่งปันรายได้จากการค่าน้ำตาล 70:30 โดยชาวไร่อ้อยจะได้ผลประโยชน์จากการขายน้ำตาลร้อยละ 70 โดยราคาน้ำตาลที่นำมาคำนวณราคาอ้อย ที่จะต้องจ่ายชาวไร่อ้อยนั้นคำนวณมาจากราคาขายเฉลี่ยของบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) ดังนั้น ถ้าหากบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) ขายน้ำตาลได้ในราคาสูงราคาวัตถุดิบก็จะสูงตามไปด้วย แต่ในทางกลับกันหาก อนท. ขายน้ำตาลได้ในราคาต่ำ ราคาวัตถุดิบก็จะลดลงตาม ซึ่งความผันผวนของราคา วัตถุดิบก็จะส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรของบริษัท

ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยง บริษัทต้องขายน้ำตาลให้ได้ราคาสูงกว่าราคาขายเฉลี่ยของ อนท. เพื่อให้บริษัทไม่ได้รับผลขาดทุนจากราคาวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น โดยบริษัทมีการบริหารความเสี่ยงในเรื่องราคาขาย น้ำตาล โดยให้มีทีมงานติดตามการขายของ อนท. อย่างใกล้ชิด เพื่อให้บริษัทสามารถบริหารจัดการการขาย น้ำตาลให้ได้ราคาที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับราคาเฉลี่ยของ อนท.

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจผลพลอยได้ของบริษัท

ธุรกิจโรงไฟฟ้าชีวมวล ดำเนินการโดย บริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด (BEC) บริษัท บุรีรัมย์เพาเวอร์ จำกัด (BPC) และบริษัท บุรีรัมย์เพาเวอร์พลัส จำกัด (BPP)

1.1 ความเสี่ยงจากการขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า

ปัจจุบัน บริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด หรือ BSF เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบกากอ้อย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตน้ำตาล ให้แก่ BEC BPC และ BPP เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า ดังนั้น ในกรณีที่ฤดูกาลผลิตมีปริมาณอ้อยในระดับต่ำ จะส่งผลต่อปริมาณกากอ้อยที่นำส่งโรงไฟฟ้า ทำให้เกิดความเสี่ยงในการขาดเชื้อเพลิงในการผลิต และอาจส่งผลให้กระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าหยุดชะงักได้ ในปัจจุบันปริมาณกากอ้อยจากกระบวนการผลิตน้ำตาลของบริษัทมีประมาณ ร้อยละ 26 ของปริมาณอ้อยตามน้ำหนักของอ้อยที่เข้าหีบ ซึ่งในฤดูกาลผลิตปี 2559/2560 บริษัทมีกากอ้อยหลังการผลิตน้ำตาลประมาณ 650,000 ตัน ซึ่งโรงงานน้ำตาลใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับการผลิตความร้อนในกระบวนการผลิตน้ำตาลของบริษัทประมาณ 250,000 ตัน โดยบริษัทมีโรงไฟฟ้าขนาด 9.9 เมกะวัตต์จำนวน 3 โรง ซึ่งแต่ละโรงมีความต้องการเชื้อเพลิงประมาณ 430 ถึง 500 ตันต่อวัน หรือเท่ากับ 150,000 อย่างไรก็ตาม ทางบริษัทมีแผนในการจัดหาเชื้อเพลิงจากใบอ้อยเพิ่มเติมจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยอีกประมาณ 40,000 ตัน ซึ่งยังคงเพียงพอต่อการผลิต แต่ทั้งนี้หากปริมาณอ้อยที่เข้าหีบน้อยกว่า 2,500,000 ตัน ก็อาจทำให้ปริมาณกากอ้อยไม่เพียงพอต่อการผลิตกระแสไฟฟ้าอย่างเต็มที่

อย่างไรก็ดี เครื่องจักรของบริษัทสามารถใช้วัตถุดิบเชื้อเพลิงชนิดอื่นทดแทนได้ เช่น ไม้สับ แกลบ นอกจากนี้ ในฤดูกาลผลิตปี 2559/2560 ทางกลุ่มบริษัทน้ำตาลบุรีรัมย์ ได้เพิ่มโครงการรับซื้อใบอ้อยจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยมากกว่า 20,000 ครัวเรือน เพื่อนำใบอ้อยมาใช้เป็นเชื้อเพลิง เนื่องจากใบอ้อยจะมีค่าความชื้นต่ำกว่ากากอ้อย จึงทำให้นำมาเป็นเชื้อเพลิงได้เป็นอย่างดีในการผลิตกระแสไฟฟ้า ทำให้สามารถควบคุมความเสี่ยงในการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตกระแสไฟฟ้าได้ แต่หากบริษัทต้องซื้อเชื้อเพลิงชนิดอื่นมาใช้ทดแทน อาจจะทำให้ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าของบริษัทสูงขึ้น ส่งผลต่อกำไรสุทธิของบริษัทได้

1.2 ความเสี่ยงจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องการควบคุมมลพิษทั้งทางดิน น้ำ อากาศ ตลอดจนระยะเวลาการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมา บริษัทได้ดำเนินการมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อาทิ ระบบการระบายสารออกจากโรงงาน ระบบควบคุมมลสาร ระบบการจัดการน้ำทิ้ง ระบบกำจัดกากและของเสีย ประกอบกับมีพื้นที่สีเขียวในโครงการโรงไฟฟ้าในพื้นที่ 25 ไร่ ตลอดจนมีการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้กระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและลดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อม มีการใช้น้ำดักจับฝุ่นกลายเป็นดิน ระบบกำจัดฝุ่นแบบม่านน้ำ (Wet Scrubber)

ที่ผ่านมาในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 ทาง BEC ได้รับรางวัลปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity) ระดับที่ 2 จากนั้นในเดือนเดียวกันของปี พ.ศ. 2559 ได้เลื่อนขึ้นรางวัลปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity) เป็นระดับ

ที่ 3 ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับการรักษาสิ่งแวดล้อม ยิ่งไปกว่านั้นในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ยังได้รับผลการรับรองระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และในเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 BPC ได้รับรางวัลความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) เป็นระดับที่ 2 จากระดับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2558 จากโครงการโรงไฟฟ้าสีเขียว (Green Industry Certificate) นั้นหมายถึงการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลและทบทวนเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดและนิคมอุตสาหกรรมจังหวัด

ธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ดำเนินการโดยบริษัท ปุ๋ยตราकुญแจ จำกัด (KBF)

1.1 ความเสี่ยงอันเกิดจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีอยู่เดิม

บริษัท ปุ๋ยตราकुญแจ จำกัด หรือ KBF เริ่มดำเนินการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุงดินเพิ่มธาตุอาหารในดิน โดยเริ่มจัดตั้งเดือนธันวาคม 2555 โดยลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวไร่ไถ่ และช่วงระยะเวลา 3-4 ปีที่ผ่านมา ชาวไร่ไถ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ และปรับสภาพดินที่เป็นกรดด้วยโดโลไมท์มากขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมีและปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมีของดินค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ชาวไร่ไถ่ยังคงพบปัญหาในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดผงในพื้นที่จริงอยู่มาก หลังจากที่ทางบริษัทได้ทำการประชาสัมพันธ์เรื่องการใส่ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ ดังนั้น บริษัท ปุ๋ยตราकुญแจ จำกัด ร่วมกับ บริษัท บุรีรัมย์วิจัยและพัฒนาอ้อย จำกัด จึงได้มุ่งเน้นให้เปลี่ยนแปลงวิธีการใส่ปุ๋ยผงในพื้นที่จริง ด้วยการพัฒนาเครื่องจักร และออกแบบการขนส่งบรรจุถุงบิ๊กแบ็ก จากนั้นให้รถสำหรับคิปปอ้อยยกถุงบิ๊กแบ็กใส่เครื่องใส่ปุ๋ย เพื่อให้ชาวไร่ไถ่สามารถนำปุ๋ยผงเข้าพื้นที่เพาะปลูกให้ใกล้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ทางบริษัทยังมีการให้ความรู้เกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์ และพาชมแปลงตัวอย่างที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมทั้งให้ข้อมูลสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวไร่ไถ่ในการนำไปใช้มากขึ้น

1.2 ความเสี่ยงเรื่องผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม

การประกอบธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายสารอินทรีย์ปรับปรุงดินของ บริษัท ปุ๋ยตราकुญแจ จำกัด อยู่ภายใต้กฎหมายและ พ.ร.บ.ปุ๋ย พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ปุ๋ย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของเกษตรกรและภาคการเกษตร ซึ่งกฎหมาย และ พ.ร.บ. ดังกล่าวครอบคลุมถึงเรื่องการควบคุมมลพิษทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และสารพิษ การกำจัดขยะและของเสีย สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานและการจัดการวัตถุที่เป็นอันตราย ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวมีความซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และการบังคับใช้กฎหมายและ พ.ร.บ.ดังกล่าว บางกรณีขึ้นอยู่กับการตีความของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ผ่านมา KBF ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงาน และใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้มีมาตรการดำเนินการป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมทั้งจากตัวพนักงาน และพื้นที่ใกล้เคียงต่าง ๆ อาทิ การจัดทำห้องคัดฝุ่นและมีระบบสเปรย์น้ำ การจัดรถฉีดน้ำบริเวณพื้นที่รอบโรงงาน การจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัยให้พนักงานเพื่อลดผลกระทบจากระดับเสียงเครื่องจักร การเข้าร่วมกิจกรรม CSR เพื่อร่วมพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอบกับสถานที่ตั้งของโรงงานผลิตสารอินทรีย์ปรับปรุงดินตั้งห่างไกลจากบริเวณชุมชน ทำให้ KBF มีความเชื่อมั่นว่า ความเสี่ยงเรื่องผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ

ความเสี่ยงอื่น ๆ

1.1 ความเสี่ยงจากการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 2.45 และ 2.18 เท่า ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบริษัทเป็น Holding Company สัญญาเงินกู้ที่มีกับธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันจะทำสัญญากับบริษัทย่อยที่ดำเนินธุรกิจ เช่น BSF BEC และ BPC เป็นต้น ซึ่งจะมีข้อกำหนดด้านการรักษาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นแยกรายบริษัท ไม่ได้คิดรวมทั้งกลุ่มบริษัทฯ ซึ่ง ณ 31 ธันวาคม 2558 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของ BSF BEC และ BPC ยังคงเป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาเงินกู้ที่มีกับธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ จากที่บริษัทได้ระดมเงินทุนจากการขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไปในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทลดลงและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องจากการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้ในสัญญาเงินกู้ บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีข้อกำหนดการรักษาอัตราส่วนทางการเงินอื่น ๆ นอกเหนือจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

1.2 ความเสี่ยงจากการที่บริษัทมีผู้ถือหุ้นใหญ่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการบริหารงาน

กลุ่มครอบครัวตั้งตรงเวชกิจและบริษัท ทุนบุรีรัมย์ จำกัด ที่กลุ่มครอบครัวตั้งตรงเวชกิจ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ถือหุ้นรวมกันในบริษัทคิดเป็นร้อยละ 74.32 ของทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระแล้วหลังจากการเสนอขายหุ้นสามัญในครั้งนี้ และกลุ่มครอบครัวตั้งตรงเวชกิจ ยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารและกรรมการผู้มีอำนาจลงนามของบริษัทด้วย บริษัทและ/หรือผู้ถือหุ้นรายย่อยอาจมีความเสี่ยงจากการที่กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการบริหารงานไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง สามารถควบคุมนโยบายและการบริหารงานในบริษัทได้ รวมถึงสามารถควบคุมการอนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ต้องการเสียงส่วนใหญ่ได้ ยกเว้นเรื่องกฎหมายหรือข้อบังคับของบริษัทกำหนดให้ต้องได้รับเสียง 3 ใน 4 ของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ดังนั้น ผู้ถือหุ้นรายอื่นอาจไม่สามารถรวบรวมคะแนนเสียงเพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลเรื่องที่กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่เสนอได้

อย่างไรก็ดี เพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการและการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจผู้บริหาร และกรรมการบริษัท ปัจจุบันทางบริษัทได้ให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit Unit) ภายใต้ คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) และหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอก (Outsource) ทั้งนี้ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ ถ่วงดุลการตัดสินใจ และพิจารณาอนุมัติรายการต่าง ๆ ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อมิให้เกิดรายการที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานของบริษัท และมีสำนักบริหารความเสี่ยง (Risk Management Unit) ภายใต้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Committee) ดูแลเรื่องความเสี่ยงในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของกิจการ